herpy

GEKKOER

Correlophus sarasinorum

Correlophus sarasinorum er en stor, sjelden og nattaktiv gekko fra de fuktige skogene helt i sør på Ny-Caledonia. Den ligner en kraftig utgave av slektningen *Correlophus ciliatus*, men har større øyne, ofte en lys V-tegning i nakken og en langt mer begrenset utbredelse. Arten er sårbar i naturen og sjelden i terrarier.

Familie: Diplodactylidae Engelsk: Sarasin's giant gecko Tidligere navn: *Rhacodactylus sarasinorum* Publisert 15. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**18-28 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**15-20 år**
Aktiv	**I skumringen og om natten**
Levevis	**Trelevende**
Biotop	**Regnskog**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**60 × 45 × 90 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Varmeplass	**26-28 °C**
Temperatur, natt	**18-21 °C**
Luftfuktighet	**50-80 %**
UVB	**Anbefalt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter, frukt og ferdigfôr**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kullstørrelse	**1-2 egg**
Inkubasjon	**60-90 dager** ved 22-26 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Sårbar (VU)**

Om arten

Correlophus sarasinorum hører til de store, nattaktive gekkoene fra Ny-Caledonia. Kroppen blir 9-14 cm fra snute til kloakk, og halen er omtrent like lang som kroppen. Grunnfargen er lys til mørk brun eller grå. Det finnes to tegningstyper: en med et lyst V i nakken og en med lyse flekker eller prikker på hver side midt på ryggen. Tærne er forholdsvis store og har heftelameller, slik at dyret klatrer sikkert på stammer og greiner. Den beskrives ofte som en stor *Correlophus ciliatus* med større øyne.

Arten ble beskrevet i 1913 av den sveitsiske zoologen Jean Roux som *Rhacodactylus sarasinorum*. Artsnavnet hedrer de sveitsiske søskenbarna Paul og Fritz Sarasin, som var zoologer, oppdagelsesreisende og samlere. I 2012 flyttet en revisjon av Ny-Caledonias kjempegekkoer arten til slekten *Correlophus*, der også *C. ciliatus* og *C. belepensis* hører hjemme.

Kroppslengden varierer en del mellom funnstedene, og det har fått noen til å foreslå at det finnes flere underarter, men det er ikke avklart. Den samlede lengden er ikke dokumentert, så tallet i faktaboksen er et anslag ut fra kropp og hale. Vekten er ikke dokumentert.

I fangenskap er arten langt sjeldnere enn *C. ciliatus*. Det er få erfaringer å bygge på, og mange av rådene i denne veiledningen er derfor lånt fra den nære slektningen. Det er markert i teksten.

Utbredelse og leveområde

Correlophus sarasinorum finnes bare på Ny-Caledonia i det sørvestlige Stillehavet og her bare på den sørligste delen av hovedøya Grande Terre, sør for Mont Koghis. Typelokaliteten, der de første dyrene ble funnet, er Prony. Siden er arten funnet blant annet i reservatet Rivière Bleue, ved Pic du Pin, i Forêt Nord og på Goro-platået. Arten er kjent fra åtte lokaliteter fra Prony til Koghis, ofte i små, adskilte skogrester.

Utbredelsen er liten og oppsplittet. Området der arten forekommer, anslås til omkring 708 km², men den bebor bare cirka 56 km² av det. De registrerte funnene ligger alle i det samme sørlige hjørnet av øya.

> **Naturlig utbredelse:** Ny-Caledonia.

LEVEOMRÅDE

Correlophus sarasinorum lever hovedsakelig i fuktig, lukket skog, men er også funnet i høyt maki-kratt oppover skogen og i kystskog, fra omkring 20 til 600 meters høyde. Om dagen gjemmer den seg i sprekker og hull i trær, og om natten søker den føde på stammer og greiner. Den er mindre utpreget trelevende enn slektningene og finnes ofte skjult i strølaget eller under løs bark. Den forekommer i nesten alle skogflekker med trær av passende størrelse og er sannsynligvis svært avhengig av hule trær.

Skogene i sør vokser ofte på nikkelholdig, ultramafisk jord, der skogbranner og gruvedrift har ødelagt store områder. Klimaet er subtropisk med fuktige netter og varme dager. Det finnes ingen målinger av temperatur og luftfuktighet fra artens leveområder, så verdiene til terrariet er lånt fra *C. ciliatus*, som lever i samme del av øya.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

Stell

TERRARIET

Det er bare lite dokumentert praksis for *Correlophus sarasinorum*, så tallene bygger på erfaringene med den mindre *C. ciliatus*. Et voksent dyr bør ha et høyt terrarium på minst 60 × 45 × 90 cm (lengde × bredde × høyde), og større er bedre. Arten er stor og bruker både stammer og greiner, så høyden teller mer enn bunnarealet.

Innred med tykke greiner i skrå og vannrette lag, korkrør og stykker av korkbark som soveplasser, og planter med store blader, slik at det er mørke og skjulte steder. Gekkoen sover i trehull i naturen, så et par loddrette korkrør er et godt bud. Bunnen kan være en fuktig blanding av kokosmold, jord uten gjødsel og litt sphagnum med et lag blader oppå, der dyret også kan gjemme seg. Unngå fin sand og løse barkbiter, som dyret kan svelge ved et uhell. Terrariet skal ha god ventilasjon, slik at luften ikke blir stillestående.

TEMPERATUR

Temperaturene er lånt fra *C. ciliatus* og er et forsiktig utgangspunkt, ikke målte verdier for *Correlophus sarasinorum*. Om dagen er 22-26 °C passende, og et lite område øverst kan gjerne nå 26-28 °C. Om natten kan temperaturen falle til 18-21 °C.

Hold alltid øye med varmen. Arten kommer fra skoger der luften er fuktig og temperaturen mild, og kraftig oppvarming er en større risiko enn kulde. Sett terrariet bort fra sørvendte vinduer, og unngå at temperaturen i lengre tid kommer over 28 °C. I de fleste danske hjem er ekstra varme bare nødvendig om vinteren, og da kan en svak varmepære eller varmematte på siden, styrt av en termostat, være nok. Mål med et digitalt termometer både høyt og lavt i terrariet.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten hos *Correlophus sarasinorum* bør svinge som i skogen, der nettene er fuktige og dagene tørker opp. Spray terrariet grundig om kvelden, slik at fuktigheten stiger til 70-80 %, og la den falle til omkring 50-60 % i løpet av dagen. Konstant våte forhold gir mugg og hudproblemer. Det er samme mønster som for *C. ciliatus*, og tallene er lånt derfra.

Gekkoen drikker dråper fra blader og ruter, men sett likevel en lav skål med friskt vann, som byttes daglig. Et hygrometer viser om rytmen holder.

LYS OG UVB

Correlophus sarasinorum er aktiv i skumringen og om natten og sover i trehull om dagen. Det er ikke dokumentert hvor mye UVB den trenger. Ut fra erfaringene med nære slektninger anbefales et svakt UVB-lys til skyggedyr (Ferguson-sone 1), for eksempel et T5-rør på 5-7 %, montert på den ene siden av terrariet, slik at det alltid er skygge i resten. Det må ikke gi mer enn

en UV-indeks på omkring 1-2 på de øverste greinene.

Ha lyset på 11-12 timer om dagen, gjerne styrt av en tidsbryter, og sørg for at det er helt mørkt om natten. Bruk ikke sterke spotlamper.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Det finnes ingen publisert fôringspraksis for *Correlophus sarasinorum*. Den er altetende og spiser insekter og frukt i naturen. I fangenskap er et godt utgangspunkt en ferdigblandet pulverkost til fruktetende gekkoer, rørt opp med vann til en tykk grøt. Server en liten skål to til tre ganger i uken til voksne dyr og oftere til unge, og ta ut rester etter et døgn.

Gi dessuten levende insekter én eller to ganger i uken, for eksempel sirisser, gresshopper og dubia-kakerlakker. De skal være mindre enn avstanden mellom øynene til dyret og pudres med kalk med D3-vitamin. Til et så stort dyr kan insektene gjerne være litt større enn til *C. ciliatus*. Frisk frukt kan brukes som godbit, men ikke som hovedfôr.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Correlophus sarasinorum er nattaktiv og lever skjult. Om dagen gjemmer den seg, og den blir først for alvor aktiv når lyset slås av. Det er få opplysninger om temperamentet i fangenskap, men regn med at den som andre nattaktive gekkoer blir stresset av for mye håndtering. La nye dyr falle til ro i flere uker, og vent med å ta dem opp til de spiser fast. Hold deg til korte, rolige økter nær gulvet, og grip aldri tak i halen, for den kan kastes og vokser ikke ut igjen.

Det er sikrest å holde dyrene enkeltvis. Det er ikke dokumentert noen sikker holdform i grupper, og dyrene kan sannsynligvis slåss som hos andre kjempegekkoer. Par bør bare holdes sammen av erfarne holdere som har plass til å skille dem.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Det finnes ingen pålitelige tall for alder og vekt ved kjønnsmodning hos *Correlophus sarasinorum*. Hos slektningen *C. ciliatus* kan hannene kjennes etter noen måneder på en bule ved halerota og en rad med porer foran kloakken, og hunnene settes først i avl når de er fullt utvokste. Det er fornuftig å følge samme prinsipp her: Vent til hunnen er helt utvokst og i god kondisjon før hun avles.

PARRING

Paringssesongen for *Correlophus sarasinorum* er ikke dokumentert. Sannsynligvis ligner den på andre kjempegekkoer fra Ny-Caledonia, der hunnen får en vinterpause med litt lavere temperatur og kortere dager før paringen om våren. Sett hannen inn til hunnen i terrariet hennes, og pass på at han ikke blir for voldsom. Skill dyrene hvis det kommer skrammer eller uro. Arten er sjelden i fangenskap, og få dyr er i avl.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen av *Correlophus sarasinorum* legger to egg, som hun graver ned i mykt, fuktig substrat. Tallet er likevel usikkert og bør tas med forbehold. Gekkoer av denne typen legger normalt ett eller to egg om gangen, og det er ikke dokumentert hvor mange kull hunnen legger i året.

Sett en eggleggingskasse med fuktig sphagnum eller kokosmold i terrariet, for eksempel en plastboks med et hull i lokket. Ellers graver hunnen eggene ned i bunnen. Gi henne rikelig med kalk og insekter i sesongen, og pass på at hun ikke går ned i vekt.

INKUBASJON

Eggene av *Correlophus sarasinorum* klekkes trolig etter 60-90 dager, men tallet er usikkert. Temperaturen er ikke dokumentert for arten og er lånt fra *C. ciliatus*, hvis egg klarer seg best ved 22-26 °C. Flytt eggene forsiktig over i en liten boks med fuktig substrat, for eksempel perlitt eller vermikulitt, uten å vende dem, og legg dem halvt ned med oversiden markert. Boksen skal ha et par små luftehull. Bruk en rugemaskin hvis romtemperaturen ikke holder seg stabil.

Pass på at substratet ikke tørker ut, og at temperaturen aldri kommer over omkring 28 °C. Er du i tvil om et egg lever, så la det ligge til det tydelig er dødt.

OPPDRETT AV UNGER

Oppdrett av unger av *Correlophus sarasinorum* er ikke beskrevet. Hos nært beslektede arter får ungene en liten faunaboks med tørkepapir eller sphagnum, en kvist og et skjul og sprayes daglig. De lever av plommen de første dagene, og deretter får de den samme pulverkosten som de voksne samt små insekter pudret med kalk med D3-vitamin. Hold ungene enkeltvis, og vei dem jevnlig. Den samme framgangsmåten kan brukes her, men husk at den er lånt fra en slektning.

Helse og vanlige feil

Det er ikke beskrevet spesielle sykdommer hos *Correlophus sarasinorum*. Ut fra erfaringene med slektningene er de typiske problemene:

- For mye varme. Lengre tid over 28 °C stresser gekkoer fra de ny-caledonske skogene.
- For lite kalk og D3-vitamin, som gir bløte bein, krumme lemmer og skjelvinger, især hos unge dyr og avlshunner. Bruk en god ferdigkost og pudre insektene.
- Konstant våt bunn og dårlig ventilasjon, som gir mugg, sopp og hudproblemer.
- Hudrester som sitter fast på tær og halespiss. Gi et fuktig skjul, og løsne restene forsiktig med lunkent vann.
- Tapte haler etter håndtering eller slåssing. Det er ikke farlig, men halen vokser ikke ut igjen.

Et sunt dyr har klare øyne, en fyldig halerot og et godt grep. Kontakt veterinær med erfaring på krypdyr hvis gekkoen går ned i vekt, ikke spiser i flere uker eller ser slapp ut.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.